
	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа	1 бет 12
	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті Қазтұтынуодағы ҚарУ -ПРВ-09-2024	

Қазтұтынуодағы Қарағанды университетінде білім алушылардың жазбаша жұмыстарын ұқсастықтар мәніне тексеру ережесі

Қазтұтынуодағы ҚарУ -ПРВ-09-2024

Қарағанды 2024

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	2 бет 12
	Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

Мазмұны

Мақсаты және қолдану саласы

Нормативтік сілтемелер заң

Терминдер, анықтамалар, қысқартулар

Жауапкершілік және өкілеттіктер

Жалпы ережелер

Жазбаша жұмыстарды тексеру тәртібі

білім алушылардың ұқсастықтар мәніне

қатысушылардың жауапкершілігі

шығару және тарату

Сақтау

Қосымша

I танысу парағы

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	3 бет 12
	Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

1. Мақсаты және қолдану саласы.

Осы Ереже Қазтұтынуодағы Қарағанды университетінде (бұдан әрі — университет) білім алушылардың жазбаша жұмыстарын ұқсастықтар мәніне тексеру тәртібін белгілейді.

Осы Ереженің нормалары білім алушылар, деканаттар, кафедралар, кітапхана және университеттің басқа да құрылымдық бөлімшелері үшін міндетті.

2. Нормативтік сілтемелер.

Осы Қағидаларда мынадай нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

2.1	"Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы	27.07.2007 ж. (өзгерістер мен толықтырулармен)
2.2	Мемлекеттік жалпыға міндетті жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім стандарты	Қазақстан Республикасының 2022 жылғы 20 шілдедегі №2
2.3	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының қызметтік ереже қағидалары	Білім министрінің бұйрығы және ғылымдар РК 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 (өзгертулермен және толықтырулармен)

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	4 бет 12
	Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

3. Терминдер, анықтамалар, қысқартулар

3.1. Терминдер мен анықтамалар

Қарыз алуды тексеру	бұл мәтіндік құжаттарды олардан алынған қарыздарды анықтау үшін тексеру процесі
Заңды қарыз алу	мақсатқа негізделген дәйексөзді қолдану белгіленген ережелерге сәйкес ресімделген шынайы авторға және қарыз алу көзіне міндетті түрде көрсете отырып (сілтеме жасай отырып) бөтен мәтіннің бір бөлігі
Өз жұмысында басқа біреудің мәтінін дұрыс пайдаланбау,	шынайы авторға нұсқау (сілтеме) болған кезде қарыз алу және қарыз алу көзі бұзушылықпен ресімделді белгіленген дәйексөз ережелері
Заңсыз қарыз алу	жазбаша жұмыста дереккөзге немесе сілтемелерге толық сілтеме жасамай, қағаз немесе электронды түрде жарияланған басқа біреудің мәтінін пайдалану, бірақ бұл ретте қарыз алудың көлемі мен сипаты орындалған жұмыстың немесе оның негізгі бөлімдерінің дербестігіне күмән келтіреді
Парафраза	Сөздер мен сөз тіркестерін ауыстыра отырып, біреудің мәтінін ұсыну алынған мәтіннің мазмұнын өзгертпестен
Қарыз алу	заңды немесе заңсыз пайдалану басқа біреудің зияткерлік еңбегінің дәйексөзі немесе презентациясы түріндегі жазбаша жұмыстар.
Плагиат	Қасақана жасалған заңсыз пайдалану авторлық құқықты иемдене отырып, басқа біреудің зияткерлік және шығармашылық еңбегі, ол өз атымен басқа біреудің туындысын жариялауда, сондай-ақ қарыз алу көзін көрсетпестен басқа біреудің туындыларының үзінділерін қарызға алуда көрінеді

4. Жауапкершілік өкілеттіктер.

4.1. Ережелерді енгізу және оларды қолдану үшін жауапкершілік сыйға тартылады

4.2. ДАР осы Қағидалар нормаларының сапалы іске асырылуын бақылауды жүзеге асыруға өкілетті.

5. Жалпы ережелер

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	5 бет 12
	Қазтұтынуодағы ҚарУ -ПРВ-09-2024	

5.1 Қазтұтынуодағы Қарағанды университетінде білім алушылардың жазбаша жұмыстарды өз бетінше орындауы қажет оқу процесінің элементтері ретінде осы жұмыстардың тиімділігінің, білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмысының дағдыларын дамытудың шарты.

5.2 қағидалар білім беру сапасын және оқу және ғылыми-зерттеу процесінің тиімділігін арттыру, академиялық этиканы бұзуға төзбеушілік атмосферасын құру, жазбаша жұмыстарды дайындау кезінде білім алушылардың дербестігін қамтамасыз ету, сондай-ақ ғылыми жұмыстардың ғылыми деңгейі мен сапасын арттыру және зияткерлік меншік құқықтарын сақтау мақсатында енгізіледі.

5.3 білім алушылардың жазбаша жұмыстарды орындауының дербестігін қамтамасыз ету және растау және академиялық адалдық қағидаттарын сақтау мақсатында білім алушылардың жазбаша жұмыстары қарызға алынған материалдың болуы және мағынасы өзгермей сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік ауыстыра отырып мәтінді пайдалану мәніне тексеруден өтеді

- (парафраза), басқа тілден аударылған мәтінді (бұдан әрі-қарыз алу) пайдалануды қоса алғанда.

5.4 қарыздардың бар-жоғын тексеру университеттің лицензиялық бағдарламалық қамтамасыз етуін пайдалана отырып жүргізіледі.

5.5 білім алушылардың ағымдағы жазбаша жұмыстарына мыналар жатады:

- курстық жұмыстар / жобалар;
- ағымдағы жазбаша жұмыстардың басқа түрлері (емтихан эсселері, ғылыми мақалалар мен баяндамалар және т.б.).

Білім алушылардың қорытынды жазбаша жұмыстарына мыналар жатады:

- дипломдық жұмыс жобалар;
- магистрлік диссертациялар / жобалар;
- докторлық диссертациялар.

Барлық жазбаша жұмыстарды білім алушылар өз бетінше орындауы тиіс.

5.6 білім алушылардың жазбаша жұмыстарының қарыз алу бар-жоғын тексеру процесіне студенттер, кафедра меңгерушілері, бөлімше басшылары (факультет декандары), ғылыми жетекшілер қатысады.

5.7 білім алушыға жазбаша жұмыс мәтіні бар файлда белгі қоюға әкелетін өзгерістер жасауға тыйым салынады "күдікті құжат" түпнұсқаны тексеру үшін университеттің компьютерлік бағдарламасының алгоритмдерімен.

5.8 баспа немесе электронды көздерден алынған барлық қарыздар авторға және/немесе дереккөзге сілтемелермен қамтамасыз етілуі керек, тікелей дәйексөз тырнақшалармен ерекшеленуі керек.

5.9 дәйексөздің көлемі дәйексөз мақсаттарымен негізделуі және жұмысты немесе оның жекелеген бөліктерін орындаудың дербестігіне күмән тудырмауы тиіс.

Білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа
2024 жылы қарыз алудың болуы тұрғысынан.

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа	6 бет 12
	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті Қазтұтынуодағы ҚарУ -ПРВ-09-2024	

6. Білім алушылардың жазбаша жұмыстарына қарыз алу мәніне тексеру жүргізу тәртібі

6.1. Білім алушылардың ағымдағы жазбаша жұмыстарын (курстық жұмыстарды/жобаларды және ағымдағы жазбаша жұмыстардың басқа да түрлерін) тиісті пәндер мен кадрлар даярлау бағыттары бойынша қарыздардың бар-жоғын тексеруді қарыздарды тексеру үшін университеттің лицензиялық бағдарламалық қамтамасыз етудің дербес кабинеттерінде/аккаунттарында кафедралардан жауапты тұлғалар жүзеге асырады. Кафедралардан жауапты тұлғаларды кафедра меңгерушілері тағайындайды.

6.2. Бакалавриат және магистратура деңгейінде (дипломдық жұмыстар/жобалар, магистрлік диссертациялар/жобалар) қарыз алу үшін білім алушылардың қорытынды жазбаларын тексеруді кафедра меңгерушілері/факультет деканаттары дербес жүзеге асырады

- қарыз алуды тексеру үшін университеттің бағдарламалық қамтамасыз ету кабинеттерінде / аккаунттарында.

6.3. Докторлық диссертацияларды қарыздардың бар-жоғына тексеруді университеттің жеке кабинетінде/лицензиялық бағдарламалық қамтамасыз ету аккаунтында қарыздарды тексеру үшін ғылыми зерттеулер мен мониторингті дамыту орталығы (Крнм) жүзеге асырады.

6.4. Ағымдағы жазбаша жұмыстарды тексеру академиялық күнтізбеге немесе тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесіне сәйкес жүргізіледі.

6.5. Дипломдық жұмыстарды/жобаларды қарызға алу үшін тексеру тиісті білім беру бағдарламасы бойынша дипломдық жұмысты/жобаны аттестаттау комиссиясына бергенге дейін 1 күннен кешіктірілмей жүзеге асырылады.

6.6. Магистрлік диссертацияларды/жобаларды қарызға алу үшін тексеру "қорғауға жіберілді" деген қорытындымен ғылыми жетекшінің оң пікірі болған кезде тиісті білім беру бағдарламасы бойынша магистрлік диссертацияны/аттестаттау комиссиясының жобасын қорғау күніне дейін 1 күннен кешіктірілмей жүзеге асырылады.

6.7. Докторлық диссертациялардың қарызға алынуына тексеру отандық және шетелдік ғылыми консультанттардың оң пікірлері болған кезде бітіруші кафедраның кеңейтілген отырысында докторанттың диссертациясын алдын ала талқылау өткізілетін күнге дейін 1 ай бұрын жүргізіледі.

6.8. Білім алушылардың қорытынды жазбаша жұмыстарын қарыз алу мәніне тексеру жазбаша жұмыстың дербес сипаты туралы өтініш негізінде жүргізіледі, онда білім алушының университеттің лицензиялық бағдарламалық қамтамасыз етуінде оның жұмысын тексеру туралы талаппен танысу фактісі тіркеледі (1-қосымша).

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа	7 бет 12
	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

6.9. Тестілеуді өткізу үшін студенттер электронды форматта тиісті жазбаша жұмыс түрлерін ұсынады. 20 МБ-тан асатын файлдар мұрағатталуы керек. Жүктелген файлдың атауы дұрыс болуы және жұмыстың орындаушысы мен оның сипатын көрсетуі керек. Файл атауы мыналарды қамтуы керек: Студенттің толық аты-жөні, жұмыс түрінің атауы, тапсырылған жылы (мысалы: Ахметов А.А. дипломдық жұмыс 2022).

6.10. Студенттердің жазба жұмыстары өтті деп келесі жағдайларда есептелінеді:

- курстық жұмыс/жоба – егер ол дәйексөздерді қоса алғанда, 50%-дан аспайтын ұқсастықтарды қамтыса, сондай-ақ тексерілетін құжатқа күдік туғызатын сілтемелер/белгішелер болмаса;

- дипломдық жұмыс/жоба – егер ол дәйексөздерді қоса алғанда, 40%-дан аспайтын ұқсастықтарды қамтыса, сондай-ақ тексерілетін құжатқа күдік туғызатын сілтемелер/белгішелер болмаса;

- магистрлік диссертация/жоба – егер ол дәйексөздерді қоса алғанда 30%-дан аспайтын ұқсастықтарды қамтыса, сондай-ақ тексерілетін құжатқа күдік туғызатын сілтемелер/белгішелер болмаса;

- докторлық диссертация – егер ол дәйексөздерді қоса алғанда 10%-дан аспайтын ұқсастықтарды қамтыса, сондай-ақ тексерілетін құжатқа күдік туғызатын сілтемелер/белгішелер болмаған жағдайда;

- жазбаша жұмыстың басқа түрлері: бакалавриат деңгейінде - егер оларда 50 %-дан аспайтын ұқсастықтар (дәйексөздерді қоса алғанда), магистратурада - егер оларда 30 %-дан көп емес ұқсастықтар болса (дәйексөздерді қоса алғанда), докторантурада деңгей - егер оларда ұқсастықтардың 10%-дан аспайтын мөлшері болса (дәйексөздерді қоса алғанда), сондай-ақ тексерілетін құжатқа күдік туғызатын сілтемелер/белгішелер болмаған жағдайда.

6.11. Студенттердің жазба жұмыстарының ұқсастықтардың бар-жоғын тексеру нәтижелерін кафедра меңгерушісі жазбаша жұмысты қорғауға жіберу және оны бағалау туралы шешім қабылдау кезінде есепке алады.

6.12. Қорытынды жазба жұмыстарын (дипломдық жұмыстарды/жобаларды, магистрлік диссертацияларды/жобаларды) тексеру нәтижелері бойынша әрбір студентке ұқсастықтардың бар-жоғы туралы анықтама басып шығарылады, оған кафедра меңгерушісі және кафедрадан жауапты тұлға қол қояды, оған қоса беріледі. Ғылыми жетекшінің/кеңесшінің пікірі және дипломдық

жұмыспен/жобамен немесе магистрлік диссертациямен/жобамен бірге тиісті білім беру бағдарламасы бойынша Аттестаттау комиссиясына ұсынылады.

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа	8 бет 12
	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

6.13. Студенттің жазбаша жұмысын ЖОО-ның лицензияланған бағдарламалық қамтамасыз етуінде ұқсастықтардың бар-жоғын тексеру нәтижелері белгіленген стандарттарға сәйкес келмесе, онда ол пысықтауға жіберіледі, содан кейін ұқсастықтар үшін қайта тексеріледі. Бір студенттің жазбаша жұмысы ағымдағы семестрде екі реттен көп емес ұқсастықтарға тексерілуі мүмкін.

6.14. Жұмыстағы ұқсастықтарды жасыру фактісі алғаш рет анықталған кезде оның түпнұсқалығының пайызы жасанды түрде көбейтіледі, ал «күмәнді құжат» белгісі болса, жұмыс пысықтауға жіберіледі.

6.15. Студенттің курстық жұмысын/жобасын университеттің лицензияланған бағдарламалық қамтамасыз етуінде қарыз алудың бар-жоғын қайта тексеру нәтижелері белгіленген стандарттарға сәйкес келмесе, студент оны қорғауға жіберілмейді, сондай-ақ қорытынды тестілеуге жіберілмейді. курстық жұмыс/жоба орындалатын пән. Бұл жағдайда студентке жазғы семестрде осы пән бойынша академиялық қарызды жоюға мүмкіндік беріледі.

6.16. Дипломдық жұмысты/жобаны университеттің лицензиялық бағдарламасында қарыз қаражатының бар-жоғын қайта тексеру аттестаттау комиссиясының тиісті білім беру бағдарламасы бойынша жұмысы басталғанға дейін 1 күннен кешіктірмей жүргізілуі тиіс.

6.17. Дипломдық жұмысты/жобаны университеттің лицензиялық бағдарламасында қарыз қаражатының бар-жоғын қайта тексеру аттестаттау комиссиясының тиісті білім беру бағдарламасы бойынша жұмысы басталғанға дейін 1 күннен кешіктірмей жүргізілуі тиіс.

6.18 Дипломдық жұмысты/жобаны жоғары оқу орнының лицензияланған бағдарламалық қамтамасыз етуінде қарыз алудың бар-жоғын қайта тексеру нәтижелері белгіленген стандарттарға сәйкес келмесе, студент оны қорғауға жіберілмейді. Студент заемдардың бар-жоғын қайта тексеру нәтижелерімен келіспеген жағдайда, кафедра қорытынды жазба жұмысын қарайды және кафедра отырысында дипломдық жұмысты «жіберу» немесе «бермеу» туралы шешім қабылдайды/ тиісті қорытындысы бар қорғауға арналған жоба. Бұл жағдайда студентке өзінің жазба жұмысының дербестігіне қатысты кафедра мүшелеріне өз ұстанымын білдіруге мүмкіндік беру керек.

6.19. Дипломдық жобаны қайта тексеру кезінде 50%-дан астам заемдар анықталса, студент ағымдағы оқу жылында оны қорғауға жіберілмейді.

6.20. Студент келесі оқу жылында қайта қаралған дипломдық жобаны қорғау үшін қайта қабылдануы мүмкін.

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа	9 бет 12
	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

6.21 Магистрлік диссертацияны/жобаны университеттің лицензияланған бағдарламалық қамтамасыз етуінде қарыз алудың бар-жоғын қайта тексеру нәтижелері белгіленген стандарттарға сәйкес келмесе, студент ағымдағы оқу жылында оны қорғауға жіберілмейді. Студент келесі оқу жылында қайта қаралған магистрлік диссертацияны/жобаны қорғау үшін қайта қабылдануы мүмкін.

7. Қатысушылардың жауапкершілігі

7.1. Педагогикалық ұжымның жауапкершілігі олардың лауазымдық нұсқаулықтарымен және ішкі тәртіп ережелерімен айқындалады.

7.2. Бөлім менгерушілері студенттердің жазба жұмыстарын лицензияланған университеттік бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалана отырып, қарыз алудың бар-жоғын дұрыс тексеруге, «күмәнді құжат» белгісі бар жұмыстарды өңдеуге және растауға жол бермеуге, жазбаша бағаланған жұмыстарды қорғауға жіберуге жеке жауапкершілікте болады. тексерудің оң нәтижесі, жүктелген растаушы құжаттардың сенімділігі.

7.3. Студенттің жетекшісі/кеңесшісі тексеруге ұсынылған жазбаша жұмыстың сапасына және қарызға тексерілетін жұмыстың уақытылы берілуіне жауапты.

7.4. Студенттер жазбаша жұмыстың осы Ережеде белгіленген мерзімде заемға тексеруге уақытылы тапсырылуына, сондай-ақ академиялық адалдық қағидаттарына сәйкес келетін жазбаша жұмыстың сапасы үшін дербес жауапты болады.

7.5. Жазбаша жұмысында қарыз алудың жол берілмейтін пайызы бар студенттер академиялық адалдық қағидаттарын сақтамағаны, студентке (студентке) лайықсыз мінез-құлық, оқудан шығаруды қоса алғанда, тәртіптік жазаға тартылады.

8. Шығару және тарату

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	10 бет 12
	Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

Осы Ережелерді жариялауды және таратуды Жоғары оқу орнынан кейінгі білім және академиялық даму департаменті қамтамасыз етеді.

9. Сақталуы

Ережелердің түпнұсқасы АДД-да, көшірмесі – ЦКиА-да сақталады.

Әзірлеушілер:

ЖООБ АДД директоры

э.ғ.к., доцент

Даниярова М.Т.

Келісілді:

Академиялық мәселелер жөніндегі

проректор, э.ғ.д., профессор

Накипова Г.Е.

Ректор аппаратының басшысы

Еремин Ю.Н.

ЦОКиА директоры э.ғ.к., доцент

Кудикенова Д.Г.

	2024 жылы білім алушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру ережесі 4 нұсқа	11 бет 12
	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті Қазтұтынуодағы КарУ -ПРВ-09-2024	

1. Қосымша

Қосымша 1

Өзін-өзі қамтамасыз ету туралы мәлімдеме

_____

дипломдық жоба/курстық жұмыс, магистрлік диссертация/жоба, докторлық диссертация

_____

ББ бағдарламасының атауы

_____

білім беру бағдарламасының _____ курс студенті (магистранты, докторанты)

_____

(жұмыс атауы)

тақырып бойынша менің диссертациямда/жобамда (магистрлік диссертацияда/жобада, докторлық диссертацияда), мәлімдеймін:

аттестаттау комиссиясына тапсырылады (диссертациялар үшін дипломдық жұмыстар/жобалар, магистрлік диссертациялар/жобалар), Диссертациялық кенесте (докторлық диссертациялар үшін) ашық қорғауға арналған, плагиат элементтері жоқ.

Баспа және электронды дереккөздерден, сондай-ақ бұрын қорғалған жазбаша жұмыстардан, кандидаттық және докторлық диссертациялардан алынған барлық ұқсастықтардың тиісті сілтемелері бар.

Мен университетте қолданылып жүрген студенттердің жазба жұмыстарын ұқсастықтардың алудың бар-жоғын тексеру ережелерімен таныспын, оған сәйкес осы Қағидалардың 1.1 тармағын сақтамау дипломдық жұмысты/жобаны (магистрлік диссертацияны/жобаны) орындауға рұқсат бермеуге негіз болып табылады.) ағымдағы оқу жылында қорғауға (докторлық диссертация – ағымдағы оқу жылында бітіруші кафедраның кеңейтілген мәжілісінде диссертацияны алдын ала талқылауға арналған).

(білім алушының қолы)

(мерзімі)

